

Co-funded by
the European Union

MIRANDA - Ένταξη των Ρομά μέσω της επαγγελματικής εκπαίδευσης

2021-1-DE02-KA220-ADU-000033517

Δραστηριότητα 4. Προσδιορισμός μαθησιακών στόχων

Συντάχθηκε από την AIS

Co-funded by
the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται αντίζουν αποκλειστικά τους συντάκτες και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκπαιδευτικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΕΑΕΑ). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο ΕΑΕΑ δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνα για τις απόψεις αυτές.

Προτεινόμενα στοιχεία προς προσθήκη στην τελική Δράση 4.1 (σύμφωνα με την αίτηση)

Προσδιορισμός μαθησιακών στόχων

Σκοπός και στρατηγικός ρόλος της δραστηριότητας

Η Δραστηριότητα 4.1 του MIRANDA αποτελεί τη βάση για την ανάπτυξη ενός εξειδικευμένου προγράμματος σπουδών, με στόχο την ενίσχυση των ικανοτήτων των εκπαιδευτών και του προσωπικού της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (EEK) που εργάζονται με εκπαιδευόμενους Ρομά και άλλες μειονεκτούσες ομάδες. Στο πλαίσιο της Δραστηριότητας 4.1, οι μαθησιακοί στόχοι προσδιορίζονται, ορίζονται και διαρθρώνονται κατά τρόπο ώστε το μελλοντικό πρόγραμμα σπουδών να ανταποκρίνεται άμεσα στις πραγματικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι φορείς EEK, οι εκπαιδευτές και οι εκπαιδευόμενοι.

Η προτεινόμενη διαδικασία έχει στρατηγικό και όχι θεωρητικό χαρακτήρα. Διασφαλίζει ότι ο σχεδιασμός του προγράμματος σπουδών συνάδει με τους συνολικούς στόχους του έργου, τις επαγγελματικές ανάγκες των εκπαιδευτών EEK και τις θεσμικές συνθήκες των επαγγελματικών σχολών που λειτουργούν σε διαφορετικά εθνικά πλαίσια. Στο πλαίσιο αυτό, η Δραστηριότητα 4.1 διαμορφώνει έναν κατάλογο δεξιοτήτων, γνώσεων και ικανοτήτων με βάση τους μαθησιακούς στόχους των Πακέτων Εργασίας 2 και 3 (WP2 και WP3) του MIRANDA. Ο κατάλογος και η σύνοψη του έτοιμου προς χρήση υλικού που παράγεται κατά τη διάρκεια του έργου θα αποτελέσουν βασικό στήριγμα για τους εκπαιδευτές και το προσωπικό EEK που επιθυμούν να προσεγγίσουν αποτελεσματικότερα αυτή την ευαίσθητη διάσταση της μαθησιακής διαδικασίας και να μάθουν πώς να κινητοποιούν, να ενθαρρύνουν και να υποδέχονται καλύτερα τους εκπαιδευόμενους Ρομά, καθώς και εκπαιδευόμενους από άλλες υποεκπροσωπούμενες ομάδες.

Επιπλέον, η διαδικασία αυτή θα συμβάλει στη διαμόρφωση ενός συστήματος EEK με πολιτισμική ευαισθησία, το οποίο ανταποκρίνεται στις ιδιαίτερες ανάγκες των εκπαιδευόμενων Ρομά και προάγει την κοινωνική και οικονομική τους ένταξη. Αυτό θα ενισχύσει στη συνέχεια την ισότιμη πρόσβασή τους σε μαθησιακές ευκαιρίες και την αναγνώριση που δικαιούνται. Οι φορείς EEK διαδραματίζουν ευρύτερο ρόλο στη διαδικασία ένταξης. Συγκεκριμένα, μπορούν να αυξήσουν τη συμμετοχή και τα ποσοστά παραμονής στην εκπαίδευση και να αναπτύξουν τις αναγκαίες δεξιότητες και επαγγελματικές ικανότητες για την απασχόληση. Το ποσοστό παραμονής αφορά τους εκπαιδευόμενους που διατηρούν την εγγραφή και την ενεργό συμμετοχή τους, συνεχίζοντας διαχρονικά τις σπουδές τους σε ένα πρόγραμμα επαγγελματικής εκπαίδευσης, αντί να τις εγκαταλείπουν.

Πεδίο εφαρμογής των μαθησιακών στόχων

Η ενότητα αυτή θα πρέπει να παρουσιάζει συνοπτικά το πεδίο εφαρμογής των μαθησιακών στόχων που προσδιορίζονται στο πλαίσιο της Δραστηριότητας 4.1. Θα εξετάζει και θα εξηγεί το πλήρες φάσμα ικανοτήτων που χρειάζονται οι εκπαιδευτές και το προσωπικό ΕΕΚ για να δημιουργούν συμπεριληπτικά, υποστηρικτικά και αποτελεσματικά μαθησιακά περιβάλλοντα. Το πεδίο εφαρμογής των μαθησιακών στόχων οργανώνεται γύρω από τρεις άξονες: δεξιότητες, γνώσεις και ικανότητες.

1. Γνώσεις που απαιτούνται για την κατανόηση του πλαισίου και των προκλήσεων της ένταξης των Ρομά στην ΕΕΚ.
2. Πρακτικές δεξιότητες που απαιτούνται για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την προσαρμογή της επαγγελματικής κατάρτισης στις ανάγκες των εκπαιδευόμενων.
3. Στάσεις και επαγγελματικές ικανότητες που είναι αναγκαίες για τη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης στην τάξη και την προαγωγή της ισοτιμίας και της συμπερίληψης.
4. Θεσμικές ικανότητες που σχετίζονται με την πρόληψη της εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και της αποδέσμευσης των εκπαιδευόμενων από τη μαθησιακή διαδικασία.

Οι μαθησιακοί στόχοι που παρουσιάζονται εδώ καλύπτουν ένα φάσμα ικανοτήτων που απαιτούνται από τους εκπαιδευτές και το προσωπικό ΕΕΚ. Ο εφοδιασμός τους με τις αναγκαίες γνώσεις, στάσεις και δεξιότητες συμβάλλει στην οικοδόμηση ενός καλύτερου εκπαιδευτικού μέλλοντος για τους εκπαιδευόμενους Ρομά και αποτελεί ένα ακόμη βήμα προς την ενίσχυση της θεσμικής ευαισθητοποίησης και μιας πιο βιώσιμης ένταξης.

Μαθησιακοί στόχοι που προσδιορίστηκαν στα WP2 και WP3

Μαθησιακοί στόχοι	Πλαίσιο
2.1 Δημόσια βάση δεδομένων ενδιαφερόμενων φορέων για τους Ρομά	Βάση δεδομένων με κατάλογο ενδιαφερόμενων φορέων για τους Ρομά, υπευθύνων χάραξης πολιτικής, εμπειρογνομόνων και οργανώσεων που συμμετέχουν στη διερεύνηση της ελκυστικότητας της ΕΕΚ για τους εκπαιδευόμενους Ρομά. Περιλαμβάνει περίπου 130 φορείς που μπορούν να προσφέρουν εμπειρογνώσια και συμβουλευτική υποστήριξη. Κάθε καταχώριση παρέχει άμεσους συνδέσμους, σύντομη περιγραφή του οργανισμού, στοιχεία επικοινωνίας και πρόσθετες πληροφορίες, όπως το πεδίο δραστηριότητας και οι τομείς ενδιαφέροντός του.
2.2 Μεθοδολογία συνεργασίας και	Ολοκληρωμένη μεθοδολογία που περιγράφει τις διαδικασίες και τα βήματα για τη συνεργασία με τους εκπαιδευόμενους Ρομά, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι ιδέες και οι απόψεις τους σχετικά με την ΕΕΚ. Η μεθοδολογία περιλαμβάνει κεφάλαια που

συμμετοχής των Ρομά	παρέχουν περισσότερες γνώσεις σχετικά με την αποτελεσματική επικοινωνία με τις κοινότητες των Ρομά, τα πολιτισμικά χαρακτηριστικά τους, τις μεθόδους οικοδόμησης εμπιστοσύνης κ.ά.
2.3 Στρατηγική προσέγγισης εκπαιδευόμενων Ρομά	Στρατηγική προσέγγισης με πληροφορίες για τις εκπαιδευτικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευόμενοι Ρομά σε κάθε χώρα των εταίρων. Τα αποτελέσματα της στρατηγικής παρουσιάζουν δεδομένα που συλλέχθηκαν από συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης, ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις με εκπαιδευόμενους Ρομά και ενδιαφερόμενους φορείς. Αποτελούν βασική πηγή πληροφοριών για μελλοντικές δράσεις και συστάσεις πολιτικής με στόχο την ενίσχυση της συμπερίληψης στα συστήματα ΕΕΚ.
2.4 Οδηγός και σχέδιο δράσης για σχολές ΕΕΚ	Οδηγός και σχέδιο δράσης για σχολές ΕΕΚ, που βασίζεται στη στρατηγική προσέγγισης εκπαιδευόμενων Ρομά και συντίθεται από πέντε εθνικές εκθέσεις. Οι εκθέσεις αυτές ανέδειξαν διαφορετικές συνθήκες ως προς τη δημοτικότητα και την οικονομική προσιτότητα των σχολών και των προγραμμάτων ΕΕΚ, παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν καθοριστικά την εγγραφή των Ρομά. Οι συνεντεύξεις, τα εργαστήρια και τα ερωτηματολόγια που πραγματοποιήθηκαν στις συμμετέχουσες χώρες κατέδειξαν σταθερά υψηλό ενδιαφέρον για τα προγράμματα ΕΕΚ, αλλά και συστημικά εμπόδια που καθιστούν τη συμμετοχή μη προσβάσιμη.
3.1 Υπηρεσίες υποστήριξης και ενδυνάμωσης εκπαιδευόμενων Ρομά	Ο οδηγός υπηρεσιών υποστήριξης και ενδυνάμωσης έχει σχεδιαστεί για να βοηθήσει εκπαιδευτικούς, εκπαιδευτές επαγγελματικής κατάρτισης, κοινωνικούς λειτουργούς, διαμεσολαβητές Ρομά και επικεφαλής κοινοτήτων στην παροχή υπηρεσιών με πολιτισμική ευαισθησία, προσαρμοσμένων στις ανάγκες των εκπαιδευόμενων Ρομά. Στόχος του είναι να γεφυρώσει τα υφιστάμενα κενά και να προαγάγει ένα συμπεριληπτικό εκπαιδευτικό περιβάλλον που επιτρέπει στους εκπαιδευόμενους Ρομά να αναπτύσσουν τις δυνατότητές τους. Αποτελεί επίσης πρακτικό βοήθημα που περιγράφει τους διάφορους διαθέσιμους μηχανισμούς υποστήριξης και τις στρατηγικές ενδυνάμωσης για τους εκπαιδευόμενους Ρομά.
3.2 Μηχανισμός παρέμβασης για την αντιμετώπιση της εγκατάλειψης της εκπαίδευσης από εκπαιδευόμενους Ρομά	Οδηγός σχεδιασμένος για να βοηθήσει εκπαιδευτικούς, εκπαιδευτές επαγγελματικής κατάρτισης, κοινωνικούς λειτουργούς, διαμεσολαβητές Ρομά και επικεφαλής κοινοτήτων στην αντιμετώπιση της εγκατάλειψης της εκπαίδευσης από νέους εκπαιδευόμενους Ρομά. Παρουσιάζει έναν μηχανισμό παρέμβασης που συνδυάζει την αξιολόγηση, τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη βιωσιμότητα της πολιτικής, με στόχο τη μείωση των ποσοστών εγκατάλειψης των προγραμμάτων ΕΕΚ από εκπαιδευόμενους Ρομά.
3.3 Ανάπτυξη σύντομων μαθημάτων ενδυνάμωσης για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εκπαιδευόμενων Ρομά	Μαθήματα που αναπτύχθηκαν ως θεματικές ενότητες με επιμέρους μαθησιακές ενότητες σε όλες τις γλώσσες των εταίρων, με ιδιαίτερη έμφαση στα εξής: 1. Εισαγωγή και βάσεις ανάπτυξης δεξιοτήτων 2. Επαγγελματικές δεξιότητες και ετοιμότητα για εργασία 3. Διερεύνηση επαγγελματικών επιλογών και ανάπτυξη δεξιοτήτων 4. Ανάπτυξη σταδιοδρομίας και επόμενα βήματα

Μαθησιακοί στόχοι ανά ενότητα στο WP4

Ενότητα 1:

Να κατανοούν πώς οι κοινωνικοί και εκπαιδευτικοί παράγοντες επηρεάζουν τις εμπειρίες των εκπαιδευόμενων Ρομά

Να εντοπίζουν τα ζητήματα που εμποδίζουν τη συμμετοχή των εκπαιδευόμενων Ρομά στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK)

Να βελτιώνουν τις επαγγελματικές γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις τους με βάση όσα μαθαίνουν για το πλαίσιο

Να εντοπίζουν τις ανισότητες που επηρεάζουν τη συμμετοχή στην EEK

Να διακρίνουν τα στερεότυπα από την τεκμηριωμένη κατανόηση των εκπαιδευόμενων Ρομά

Να προσαρμόζουν νέες γνώσεις και προσεγγίσεις με βάση την κατανόηση του πλαισίου των εκπαιδευόμενων Ρομά

Ενότητα 2:

Να εντοπίζουν τα είδη διακρίσεων: να διακρίνουν τις άμεσες, έμμεσες, διαρθρωτικές και καθημερινές πρακτικές αποκλεισμού που επηρεάζουν τους εκπαιδευόμενους EEK.

Να αξιολογούν τις θεσμικές προκαταλήψεις: να αναγνωρίζουν πώς φαινομενικά ουδέτερες διαδικασίες θέτουν σε μειονεκτική θέση τους Ρομά και άλλες περιθωριοποιημένες ομάδες.

Να εφαρμόζουν αρχές ισοτιμίας: να ενσωματώνουν μεθόδους καταπολέμησης των διακρίσεων στη διδασκαλία, την αξιολόγηση, την υποστήριξη των εκπαιδευόμενων και την επικοινωνία.

Να ανταποκρίνονται σε περιστατικά: να υλοποιούν κατάλληλες παρεμβάσεις σε περιστατικά διακρίσεων και να συμβάλλουν στην πρόληψή τους σε θεσμικό επίπεδο.

Ενότητα 3:

Να γνωρίζουν τις πολιτικές που καθιστούν την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση συμπεριληπτική, τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Να γνωρίζουν τα είδη υποστήριξης που μπορούν να παρέχουν στους εκπαιδευόμενους ώστε να αισθάνονται ότι συμπεριλαμβάνονται, και να εφαρμόζουν αυτούς τους μηχανισμούς υποστήριξης στην πράξη.

Να μεριμνούν για την αποτελεσματική συνεργασία των παρόχων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με εξωτερικούς παράγοντες, όπως οι ενδιαφερόμενοι φορείς, με στόχο την ενίσχυση της συμπερίληψης στην ΕΕΚ.

Ενότητα 4:

Να δημιουργούν εκπαιδευτικές δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη συμμετοχή ενήλικων εκπαιδευόμενων με διαφορετικά χαρακτηριστικά

Να προσαρμόζουν το περιεχόμενο, τον ρυθμό, την αλληλεπίδραση και την αξιολόγηση, διατηρώντας τα κατάλληλα πρότυπα

Να εφαρμόζουν συμπεριληπτικές μεθόδους διδασκαλίας που ενισχύουν τη συμμετοχή, την αυτοπεποίθηση και την πρόοδο

Να αναγνωρίζουν τα εμπόδια που προκύπτουν από τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό και τις πρακτικές στην τάξη

Να διασφαλίζουν ότι η παιδαγωγική προσέγγιση συνάδει με τη συμπερίληψη, τον σεβασμό και τις πρακτικές που θέτουν τον εκπαιδευόμενο στο επίκεντρο

Ενότητα 5:

Να αποσαφηνίζουν τη σημασία των ευέλικτων μαθησιακών διαδρομών για τη συμπεριληπτική συμμετοχή και πρόοδο

Να εντοπίζουν τους θεσμικούς περιορισμούς που εμποδίζουν την πρόοδο των εκπαιδευόμενων

Να βοηθούν τους εκπαιδευόμενους στη διαχείριση μεταβάσεων, διακοπών της φοίτησης και ευκαιριών επανένταξης

Να εφαρμόζουν τεχνικές σχεδιασμού της πρόοδου που αναγνωρίζουν διαφορετικές διαδρομές

Να προτείνουν τροποποιήσεις των μαθησιακών διαδρομών που διατηρούν την ποιότητα και διευρύνουν τη συμμετοχή

Ενότητα 6:

Να επικοινωνούν με τους εκπαιδευόμενους και τους ενδιαφερόμενους φορείς με τρόπους που καλλιεργούν εμπιστοσύνη και σεβασμό

Να εντοπίζουν εμπόδια επικοινωνίας που σχετίζονται με τη γλώσσα, τις παραδοχές, τις σχέσεις εξουσίας και τη θεσμική κουλτούρα, και να εφαρμόζουν τη διαπολιτισμική ικανότητα στις καθημερινές αλληλεπιδράσεις στο πλαίσιο της ΕΕΚ

Να αξιοποιούν την ενεργητική ακρόαση και τις διαλογικές προσεγγίσεις για την υποστήριξη της ενεργού συμμετοχής των εκπαιδευόμενων

Να αναστοχάζονται κριτικά τον τρόπο με τον οποίο το προσωπικό τους ύφος επηρεάζει τη συμπερίληψη ή τον αποκλεισμό.

Ενότητα 7:

Να αναγνωρίζουν τους βασικούς παράγοντες κινδύνου και τις πρώιμες ενδείξεις που σχετίζονται με την εγκατάλειψη της ΕΕΚ

Να διακρίνουν τις προσωπικές, κοινωνικές, εκπαιδευτικές και οργανωτικές αιτίες αποδέσμευσης από τη μαθησιακή διαδικασία

Να εφαρμόζουν προληπτικά μέτρα που ενισχύουν τη συμμετοχή των εκπαιδευόμενων, το αίσθημα κοινότητας και τη συνέχιση της φοίτησης

Να οργανώνουν έγκαιρες παρεμβάσεις για ζητήματα παρακολούθησης και κινδύνους αποχώρησης των εκπαιδευόμενων

Να υποστηρίζουν ολοκληρωμένες προσεγγίσεις παραμονής στην εκπαίδευση, με έμφαση στη συμπερίληψη αντί στα πειθαρχικά μέτρα

Ενότητα 8:

Να περιγράφουν τον ρόλο της αναστοχαστικής πρακτικής στη συμπεριληπτική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

Να εντοπίζουν ατομικές, επαγγελματικές και θεσμικές προκαταλήψεις που ενδέχεται να επηρεάζουν την κρίση και τις ενέργειές τους

Να αξιοποιούν τον συστηματικό αναστοχασμό για τη βελτίωση της διδασκαλίας, της υποστήριξης και της λήψης αποφάσεων

Να αναγνωρίζουν πώς οι προκαταλήψεις μπορούν να επηρεάσουν τις προσδοκίες, την επικοινωνία, την αξιολόγηση και τα πειθαρχικά μέτρα

Να προάγουν ένα αναστοχαστικό επαγγελματικό περιβάλλον στον οργανισμό τους

Ενότητα 9:

Να περιγράφουν τα χαρακτηριστικά μιας συμπεριληπτικής κουλτούρας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση

Να αξιολογούν την επίδραση των θεσμικών κανόνων, της ηγεσίας, των πρωτοκόλλων και των πλαισίων συνεργασίας στη συμπερίληψη των εκπαιδευόμενων

Να εντοπίζουν ευκαιρίες ενίσχυσης της συνεργασίας μεταξύ διαφορετικών επαγγελματικών ρόλων και φορέων

Να συνδράμουν σε πρωτοβουλίες θεσμικής ανάπτυξης που αφορούν τη συμπερίληψη, την ισοτιμία και την υποστήριξη των εκπαιδευόμενων

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Co-funded by
the European Union

Eurodiaconia. (2024). *Εκπαίδευση και δεξιότητες σε όλη τη διάρκεια της ζωής για την ένταξη των Ρομά: Έγγραφο θέσεων*.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (χ.χ.). *Εθνικά στρατηγικά πλαίσια για τους Ρομά: Αξιολόγηση της Επιτροπής και εκθέσεις εφαρμογής*

ΟΟΣΑ. (2020). *Ένταξη των μαθητών Ρομά στην Ευρώπη*. Εκδόσεις ΟΟΣΑ.

ERGO Network. (2025). *Πρόσβαση των Ρομά σε ποιοτική και συμπεριληπτική εκπαίδευση, κατάρτιση και διά βίου μάθηση*.

Co-funded by
the European Union

Προσδιορισμός μαθησιακών στόχων

Συντάχθηκε από την AIS

MIRANDA - Ένταξη των Ρομά μέσω

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται αναφέρον αποκλειστικά τους συντάκτες και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκπαιδευτικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΕΑΕΑ). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο ΕΑΕΑ δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνα για τις απόψεις αυτές.